EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2023.9.12.
COM(2023) 533 final

2023/0323 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2023) 313 final} - {SWD(2023) 312 final} - {SWD(2023) 313 final} -
{SWD(2023) 314 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unióban minden évben 18 milliárd számlát bocsátanak ki, azaz másodpercenként több mint 500 számlát[1]. Megbízható fizetési forgalomra van szükség ahhoz, hogy az uniós gazdaság és különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) versenyképesebbé váljanak.

Az árukat és a szolgáltatásokat gyakran halasztott fizetés ellenében értékesítik: a beszállító (a hitelező) az áru leszállítását vagy a szerződésben meghatározott szolgáltatás nyújtását követően fizetési határidőt állapít meg az ügyfélnek (az adósnak) a számla kifizetésére (kereskedelmi hitel). Késedelmes fizetések azok a kifizetések, amelyeket nem a megállapodás szerinti vagy törvényes határidőn belül teljesítettek. Ezek az intézkedések valamennyi ágazat[2] és valamennyi tagállam[3] vállalatait érintik, és aránytalanul nagy mértékben sújtják a kkv-kat[4].

A késedelmes fizetések kiváltó oka a nagy ügyfél (adós) és a kisebb beszállító (hitelező) alkupozíciója közötti aszimmetria. Ez gyakran azt eredményezi, hogy a beszállítónak el kell fogadnia a tisztességtelen fizetési határidőket és feltételeket. Az adósok számára a késedelmes fizetés vonzó finanszírozási forma, amely semmibe nem kerül az adósnak, ellenben költségekkel jár a hitelező számára. Ezt tovább súlyosbítja a jelenlegi uniós jogi keret, a 2011/7/EU irányelv (a késedelmes fizetésekről szóló irányelv) elégtelensége, amely nem rendelkezik elégséges megelőző intézkedéssel és megfelelő visszatartó erővel, és amelynek végrehajtási és jogorvoslati mechanizmusai nem elégségesek[5].

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv felülvizsgálata azzal a végső céllal orvosolja ezeket a hiányosságokat, hogy javítsa az összes érintett szereplő (hatóságok, nagyvállalatok és kkv-k) fizetési fegyelmét, és megvédje a vállalatokat a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési késedelmek negatív hatásaitól.

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv felülvizsgálatát „A digitális korra felkészült Európa” célkitűzés keretében belefoglalták a Bizottság 2023. évi munkaprogramjába.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A fizetési magatartás javítása a kereskedelmi ügyletekben *a 2020. évi új iparstratégia frissítése*[6] és *a kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért*[7] című bizottsági közlemények egyik célkitűzése. A felülvizsgálat a jövőállósági platform által 2021 decemberében elfogadott véleményben[8] és az Európai Parlament 2019. évi állásfoglalásában[9] megfogalmazott ajánlásokat is nyomon követi. Ez a kezdeményezés ugyancsak hozzájárul „*Az*

---

1 Európai Bizottság (2019). Study on the evaluation of invoicing rules of Directive 2006/112/EC. Final Report (Tanulmány a 2006/112/EK irányelv szerinti számlázási szabályok értékeléséről. Zárójelentés).

2 2022. évi európai fizetési jelentés.

3 2022. évi európai fizetési jelentés.

4 T., Nicolas, *Short-term financial constraints and SMEs' investment decision: evidence from the working capital channel*, Small Business Economics (2021).

5 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

6 COM(2021) 350 final.

7 COM(2020) 103 final.

8 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

9 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_HU.html

EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra"[10] című közlemény célkitűzéseihez. E felülvizsgálat célja valójában a kereskedelmi ügyletek tisztességességének megteremtése, a kkv-k és az ellátási láncok rezilienciájának növelése, a digitalizáció szélesebb körű alkalmazásának előmozdítása és a vállalkozók pénzügyi jártasságának javítása. A késedelmes fizetésekről szóló irányelv a REFIT-eredménytábla[11] részét képezi.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló irányelvhez (a tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló irányelv). A két szöveg közötti jogviszonyt a tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló irányelv (17) és (18) preambulumbekezdése, valamint 3. cikkének (1) bekezdése fejti ki. A tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló irányelv nem érinti a késedelmes fizetésekről szóló irányelvben meghatározott szabályokat, jogorvoslatokat és következményeket. A késedelmes fizetésekről szóló irányelv rendelkezései nem érintik az agrár-élelmiszeripari ágazatban az értékmegosztási megállapodásokra, az iskolaprogram keretében teljesített kifizetésekre, illetve a borágazatban a szőlő, a must és a palackozatlan bor értékesítésével kapcsolatos bizonyos kifizetésekre alkalmazandó szabályokat sem.

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv az ajánlatkérő szervek és a fővállalkozók közötti, valamint a vállalkozók és alvállalkozóik közötti kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos fizetéseket szabályozza. A 2014/24/EU irányelv 71. cikkének (3) bekezdése és a közbeszerzésről szóló 2014/25/EU irányelv 88. cikkének (7) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy rendelkezéseket állapítsanak meg az alvállalkozóknak nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozóan.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

E kezdeményezés céljainak eléréséhez az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikke a megfelelő jogalap. Az EUMSZ 114. cikke képezi a megfelelő jogalapot az EUMSZ 26. cikkében meghatározott célkitűzések (a nemzeti rendelkezések összehangolása) elérésére irányuló intézkedésekhez.

Uniós fellépésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam rendelkezzen a késedelmes fizetések megelőzésére vonatkozó minimumszabályokkal, a késedelmes fizetések elleni megfelelő végrehajtási és visszatartó intézkedésekkel, valamint megfelelő jogorvoslati eszközökkel. Ebben az összefüggésben az e javaslat révén megvalósuló célzott uniós beavatkozás összhangban van a szubszidiaritás elvével.

A késedelmes fizetésekről szóló jelenlegi irányelv az első késedelmes fizetésekről szóló irányelv (2000/35/EK irányelv) átdolgozása, amely az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikkén alapul. Felülvizsgálata ezért az EU és a tagállamok kormányainak közös hatáskörébe (megosztott hatáskörébe) tartozik.

[10] COM(2023) 168 final.

[11] https://op.europa.eu/webpub/com/refit-scoreboard/en/policy/10/10-6.html

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A késedelmes fizetés valamennyi tagállamot érinti. A pontos fizetés megkönnyítéséhez szigorú és összehangolt szabályokra van szükség. A 27 nemzeti megoldás végrehajtása valószínűleg az egységes szabályok hiányához, az egységes piac széttagoltságához és a határokon átnyúló kereskedelmet folytató vállalkozások számára magasabb költségekhez vezetne. Az uniós fellépés azért indokolt, mert a késedelmes fizetések a közbeszerzés keretében teljesített, valamint a vállalkozások közötti valamennyi kereskedelmi ügyletet érintik, függetlenül a vállalkozások méretétől. A meglévő uniós jogszabályok felülvizsgálatára a rendelkezések megerősítése érdekében csak uniós szinten kerülhet sor.

Uniós fellépésre van szükség a kamatokra és kártérítési díjakra vonatkozó rendelkezések meghatározása, a vállalkozások közötti ügyletek esetében alkalmazandó egyértelműbb fizetési határidők megállapítása, végrehajtási és nyomonkövetési rendelkezések meghatározása, valamint a közbeszerzési kerettel való szinergiák biztosítása érdekében.

- **Arányosság**

A tervezett kezdeményezés nem fogja túllépni a célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket. Csak az e célok eléréséhez szükséges költségeket rója a vállalatokra, és a célközönség (pl. vállalatok, különösen a kkv-k) közvetlen szükségleteit szolgálja a késedelmes fizetés megelőzése és a pontos fizetés biztosítása érdekében.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A választott eszköz a késedelmes fizetésekről szóló jelenlegi irányelv helyébe lépő rendelet. A rendeletnek számos előnye van, többek között a késedelmes fizetés határokon átnyúló vonatkozásainak kezelése. A rendelettel az olyan kulcsfontosságú szempontok, mint a fizetések maximális határideje, az ellenőrző eljárások maximális időtartama, a késedelmi kamatláb mértéke és az átalánydíj-alapú kártérítés összege Unió-szerte azonos és közvetlenül alkalmazandó lesz. Ugyanakkor a tagállamok bizonyos szempontok tekintetében szigorúbb rendelkezéseket fogadhatnak el. A rendelet kötelezettségeket állapít meg a végrehajtó szervekre, a közvetítési rendszerekre, a hitelkezeléssel és a pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzésre, valamint a tisztességtelen szerződéses gyakorlatokra és rendelkezésekre vonatkozóan, de a tagállamok feladata lenne, hogy ezeket kiegészítsék nemzeti jogszabályaiknak megfelelően. Az új rendelet magában foglalná a késedelmes fizetésekről szóló irányelvnek a felülvizsgálat által nem érintett rendelkezéseit is.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

2015-ben a késedelmes fizetésekről szóló irányelv utólagos értékelése[12] értékelte annak relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát, koherenciáját és uniós hozzáadott értékét. Arra a következtetésre jutott, hogy az irányelv releváns és hatékony, és nem ró jelentős költségeket a vállalatokra vagy a hatóságokra. Ugyanakkor azt is megjegyezte, hogy a kereskedelmi kapcsolatok károsításától való félelem megakadályozta a késedelmesen kifizetett hitelezőket abban, hogy érvényesítsék az irányelv által számukra biztosított jogokat.

[12] https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1

A jövőállósági platform 2021. évi véleménye[13] 10 ajánlást fogalmazott meg a késedelmes fizetések kezelését célzó rövid és hosszú távú intézkedésekről. Az ajánlott rövid távú intézkedések közé tartozik annak meghatározása, hogy mit jelentenek a súlyosan tisztességtelen gyakorlatok és feltételek; a bizonyítási teher adósra való hárításának megvizsgálása, megkönnyítendő a hitelezők számára a visszaélés bizonyítását; a kkv-k ösztönzése jogaik érvényesítésére azáltal, hogy tanácsot és tájékoztatást nyújtanak számukra a fizetési határidőkről, átláthatóvá teszik a fizetési határidőket és önszabályozást tesznek lehetővé. Az ajánlott hosszú távú intézkedések közé tartozik a szerződéses fizetési határidők legfeljebb 30 napra történő korlátozása a nagyvállalatok által a kkv-k részére teljesített kifizetések esetében, az e-számlázás és a kormányzati felügyelet.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság az érdekelt felek széles körével konzultált, ideértve a tagállami hatóságokat, a vállalatokat, különösen a kkv-kat, az uniós és nemzeti vállalkozói szövetségeket, magánszemélyeket és tudományos szakértőket. A konzultációs tevékenységek közé tartozott egy véleményezési felhívás, egy nyilvános konzultáció, egy a kkv-kkal folytatott külön konzultáció (kkv-panel), a legfontosabb érdekelt felekkel folytatott kétoldalú interjúk és a tagállamok képviselőivel folytatott megbeszélések. A kapott információkat felhasználták a javaslathoz.

A véleményezési felhívásra 137 érdekelt fél válaszolt, a nyilvános konzultációra pedig 117 válasz érkezett 2023. január 12. és március 17. között[14]. A kkv-panelre[15] 2023. január 26. és március 16. között került sor, 939 válasz érkezett rá.

A Bizottság kétoldalú találkozókat szervezett a vállalatokat, különösen a kkv-kat képviselő legfontosabb érdekelt felekkel[16]. A késedelmes fizetést a kkv-követek hálózatának ülésein is megvitatták 2023. március 21-én és május 31-én. 2022. október 10-én és 2023. január 13-án két találkozóra került sor a késedelmes fizetésekkel foglalkozó szakértői csoporttal[17]. Az érdekelt felek nagy többsége megerősítette, hogy a késedelmes fizetések súlyosan érintik a vállalatokat, különösen a kkv-kat.

Szinte valamennyi megkérdezett érdekképviseleti csoport támogatását fejezte ki az irányelv felülvizsgálata iránt. Néhány érdekelt azonban rámutatott arra, hogy a szigorúbb szabályok ellentétesek az európai vállalatok szerződési szabadságával. A legtöbb érdekelt fél támogatta azt a lehetőséget, hogy a vállalkozások közötti ügyletek esetében a fizetési határidőket 30 napban korlátozzák. Csak néhány érdekelt fél ellenezte a fizetési határidők korlátozását. Számos érdekelt fél támogatta a hitelkezeléssel és a pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzés biztosításának, valamint az Európai Fizetési Megfigyelőközpont létrehozásának lehetőségét. A konzultációból kiderült, hogy ritkán fizetnek késedelmes fizetések után járó kamatot és kártérítést. Az érdekelt felek támogatták a kamatfizetés automatikussá tételét.

---

13 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu).

14 A visszajelzések itt érhetők el: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13665-Kesedelmes-fizetesek-az-unios-szabalyok-aktualizalasa_hu.

15 A kkv-panel az Enterprise Europe Network partnereivel együttműködve szervezett olyan eszköz, amelyen keresztül a Bizottság célzottan tudja megismerni a kkv-k véleményét.

16 Ezen ülések listája a hatásvizsgálat mellékletét képezi.

17 A bizottsági szakértői csoportok és más hasonló testületek nyilvántartása (europa.eu).

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A szakértői vélemények beszerzése és felhasználása során a Bizottság az alábbi meglévő értékelések és jelentések eredményeit használta fel: a késedelmes fizetésekről szóló irányelv utólagos értékelése[18], a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv végrehajtásáról szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett bizottsági jelentés (és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum)[19], az Európai Parlament állásfoglalása a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv végrehajtásáról[20] és a jövőállósági platformnak a késedelmes fizetésekről szóló irányelvvel kapcsolatos véleménye[21].

Az alábbi tanulmányok és felmérések eredményeit is figyelembe vették: az európai fizetési jelentések[22], a kkv-k teljesítményértékelőkről szóló jelentések[23], a Közös Kutatóközpontnak a késedelmes fizetésekről és a vállalkozásokról[24], valamint a vállalkozások közötti ügyletekben történő gyorsabb fizetések gazdasági hatásának értékeléséről[25] szóló tanulmányai, emellett az Európai Bizottságnak a vállalkozások közötti ügyletekről[26] és a felelősségteljes fizetési kultúra kialakításáról[27] szóló tanulmányai.

A Bizottság az Európai Bíróság több közelmúltbeli ítéletét is figyelembe vette. A rendelet javasolt szövege egyértelművé teszi, hogy az átalánydíj-alapú kártérítés számlánként, nem pedig szerződésenként fizetendő, amint azt a 2022. október 20-i C-585/20. sz. ügyben hozott előzetes döntés[28] megállapította. Ugyanebben a döntésben a Bíróság azt is egyértelművé tette, hogy az áruk vagy szolgáltatások átvételére vagy ellenőrzésére irányuló eljárás csak akkor vehető fel a szerződésbe, ha az áruk vagy szolgáltatások jellege ezt indokolja. A javasolt rendelet beépítette a C-122/18. sz. ügyben 2020. január 28-án hozott ítéletet is, amely szerint az irányelv által a tagállamok számára előírt kötelezettség célja, hogy az abban előírt fizetési határidőket a hatóságok ténylegesen betartsák[29]. Végül a 2016. december 15-i C-256/15. sz. ügyben[30] hozott előzetes döntésnek megfelelően pontosítja azt az időpontot, ameddig a késedelmi kamatok nem halmozódnak fel.

- **Hatásvizsgálat**

A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2023. május 10-én megvizsgálta a hatásvizsgálati jelentést, és 2023. május 12-én – fenntartásokkal – kedvező véleményt adott ki[31]. A Testület

---

18 https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/400ecc74-9a54-11e5-b3b7-01aa75ed71a1

19 COM (2016) 534 final.

20 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0042_HU.html

21 Final opinion 2021_SBGR2_06 Late payments_fup_0.pdf (europa.eu)

22 https://www.intrum.com/publications/european-payment-report/

23 Kkv-teljesítményértékelő (europa.eu).

24 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121059

25 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130205

26 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8b7391b-9b80-11e8-a408-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-103408786

27 https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/cb4bc1bd-1467-11ed-8fa0-01aa75ed71a1

28 2022. október 20-i ítélet, BFF Finance Iberia SAU kontra Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (HL C 53., 2021.2.15., 19. o.) C585/20, ECLI:EU:C:2022:806, 42. és 53. pont.

29 2020. január 28-i ítélet, Európai Bizottság kontra Olasz Köztársaság. C-122/18, ECLI:EU:C:2020:41, 53. pont.

30 2016. december 15-i ítélet, Drago Nemec kontra Republika Slovenija. C-256/15, ECLI:EU:C:2016:954, 59. pont.

31 https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SEC_2023_313_1_IMPACT_ASSESSMENT_OPINION_EN_V2_P1_2888389.PDF

ajánlásait figyelembe vették a hatásvizsgálat végleges változatába. A hatásvizsgálat három konkrét célkitűzés elérésének különböző szakpolitikai alternatíváit elemezte. Az első célkitűzés (**a késedelmes fizetés megelőzése**) keretében az azonosított szakpolitikai intézkedések (**1. szakpolitikai alternatíva**) a kereskedelmi ügylet tárgyalási szakaszára összpontosítanak, mivel a fizetési késedelmek gyakran a szerződésben szereplő indokolatlan vagy tisztességtelen fizetési határidők következményei. A vállalkozások közötti ügyletek esetében a maximális fizetési határidőre vonatkozóan különböző lehetőségeket vizsgáltak meg, többek között az áruk vagy szolgáltatások szerződéses követelményeknek való megfelelésének megállapítására irányuló ellenőrző eljárás maximális időtartamát. Megvizsgálták azt a lehetőséget is, hogy szélesebb körben elérhetővé tegyék a kkv-k számára a hitelkezeléssel és a pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzést, és megelőző intézkedésként megkönnyítsék számukra az azokhoz való hozzáférést. A második célkitűzés (**az időben történő fizetés megkönnyítése**) keretében az azonosított szakpolitikai intézkedések (**2. szakpolitikai alternatíva**) célja a késedelmes fizetések elleni fellépés a fizetési szabályok végrehajtásának és a fizetési határidők betartásának biztosításával, a kamatok és kártérítések megfizetésének kötelezővé tételével, valamint az átalánydíj-alapú kártérítés összegének felülvizsgálatával. A végrehajtással és a közbeszerzési eljárásokkal való szinergiákkal kapcsolatos lehetőségeket is megvizsgálták. A harmadik célkitűzés (**a jogorvoslati mechanizmusok megerősítése, tisztességes fizetési határidők biztosítása és a vállalatok helyzetének megerősítése**) tekintetében az azonosított szakpolitikai intézkedések (**3. szakpolitikai alternatíva**) a méltányosságra és a hatékony jogorvoslati mechanizmusok rendelkezésre állására összpontosítanak.

Az előnyben részesített alternatíva: az értékelés azt mutatja, hogy minden alternatíva potenciális előnyökkel jár, de önmagában történő végrehajtás esetén kockázatokat is rejt. Az előnyben részesített intézkedéscsomag ezért az 1., a 2. és a 3. szakpolitikai alternatíva leghatékonyabb alopcióit foglalja magában. A csomagnak számos előnye van az egyes, elszigetelten megvalósuló szakpolitikai alternatívákhoz képest, és nagymértékben kiküszöböli az egyes szakpolitikai alternatívák eredendő kockázatait. A fizetési határidők – az 1a. szakpolitikai alternatíva szerinti – korlátozása valószínűleg sokkal hatékonyabb, ha szigorú végrehajtási intézkedések és a késedelmes fizetéssel szembeni visszatartó erejű intézkedések kísérik, a 2a. szakpolitikai alternatívában foglaltakhoz hasonlóan. A kamatok és kártérítések automatikus megfizetésének visszatartó ereje növekedni fog, ha megszűnik annak esélye, hogy ezeket a rendelkezéseket a tisztességtelenül hosszú fizetési határidők kialkudása révén megkerüljék. A 3b. szakpolitikai alternatíva szerinti intézkedések további támogatást nyújtanak a csomaghoz. A hatásvizsgálat azzal az óvatos feltételezéssel él, hogy a késedelmes fizetések 35 %-os csökkentése reális, ha összeadják a kifizetési késedelmek 23,4 %-os csökkentését az 1. szakpolitikai alternatíva, 17,8 %-os csökkentését a 2. szakpolitikai alternatíva és 5,5 %-os csökkentését a 3. szakpolitikai alternatíva esetében, feltételezve, hogy van némi átfedés a különböző alternatívák között. A jogi aktus formájához kapcsolódó alternatíva értékelése arra a következtetésre jut, hogy a rendelet az előnyben részesített forma.

Az előnyben részesített 1a+ 2a+ 3b szakpolitikai csomag
A fizetési határidők korlátozása 30 napban vállalkozások közötti ügyletek esetében
Az ellenőrző vagy átvételi eljárás maximális időtartama 30 nap (nincs eltérés)

https://single-market-economy.ec.europa.eu/system/files/2023-09/SWD_2023_313_1_EN_resume_impact_assessment_part1_v3.pdf

Az uniós tagállamok megkönnyítik a hitelkezeléssel és a pénzügyi jártassággal – többek között a digitális fizetési eszközökkel – kapcsolatos képzés rendelkezésre állását a kkv-k számára.
A késedelmi kamat automatikus („a jogosultság” fogalmának megszüntetése), a kamat elhatárolásának határideje pontosításra kerül.
Átalánydíj-alapú kártérítés minden egyes, késedelmesen kifizetett ügyletért, amelynek összege 50 EUR-ra emelkedik az infláció figyelembevétele érdekében.
Az uniós tagállamoknak ki kell jelölniük a jogszabályok érvényesítéséért, a vizsgálatok saját kezdeményezésre vagy panaszok alapján történő lefolytatásért, valamint a közigazgatási szankciók kiszabásáért és az elkövetők nevének közzétételéért felelős szerveket. Digitális eszközök használata a hatékonyabb végrehajtás érdekében.
Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében az ajánlatkérő szerveknek és a közszolgáltató ajánlatkérőknek ellenőrizniük kell, hogy a fővállalkozó részére teljesített kifizetésből megtörtént-e a közvetlen alvállalkozók kifizetése.
Az uniós tagállamoknak létre kell hozniuk egy a kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos pénzügyi viták rendezésére szolgáló nemzeti közvetítési rendszert.
Az uniós tagállamoknak nemzeti jogukban kell foglalkozniuk a tisztességtelen szerződéses feltételek és gyakorlatok kérdésével

Az előnyben részesített csomag bizonyos egyszeri költségekkel jár a vállalkozások számára. A fizetési határidők 30 napban történő korlátozása és a kamatfizetés kötelezővé tétele egyszeri kiigazítási költségeket von maga után a szabvány szerződéses feltételeknek a maximális fizetési határidők (56,1 millió EUR) és a kiigazított kártérítési díjak (243 millió EUR) figyelembevétele érdekében történő aktualizálásához. Ha azonban mindkét szakpolitikai alternatívát együttesen fogadják el, mindkét változtatást egy kiigazítással lehet végrehajtani (243 millió EUR). Az előnyben részesített csomag a kártérítés automatikus megfizetésével kapcsolatos ismétlődő végrehajtási költségeket (228,3 millió EUR kamat, 3,23 milliárd EUR díj) – ami azonban közvetlen hasznot jelent a hitelezők számára –, valamint a közvetlen szabályozási bírságok rendszeres végrehajtási költségét (136,8 millió EUR) rója az adósokra. Ezeket a költségeket teljes mértékben el lehet kerülni, ha a vállalatok betartják a szabályokat és időben fizetnek. A teljes nettó gazdasági haszon pozitív lesz, mivel a pénzforgalom kiszámíthatóbbá és könnyebben kezelhetővé válik a vállalatok számára. Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések fővállalkozóinak az alvállalkozók felé történő kifizetés igazolásával kapcsolatos adminisztratív költségei az egész EU-ban 2,2 millió EUR-t tesznek ki.

Az előnyben részesített alternatíva több szempontból is előnyös lesz a hatóságok számára. A fő előny a késedelmes fizetések várható általános csökkenéséből ered, ami kevesebb csődöt és kapcsolódó költséget jelent az államháztartás számára. A nemzeti végrehajtó szervek által a késedelmesen fizető vállalatoktól beszedhető közigazgatási bírságok, amelyek a becslések szerint 136,8 millió EUR-t is elérhetnek, szintén segíthetnek a végrehajtó szervek költségeinek fedezésében. A hatóságok a 3b. szakpolitikai alternatívában előirányzott közvetítési rendszerek előnyeiből is részesülnek, mind közvetlenül (ha a hatóság kíván rendezni egy jogvitát egy beszállítóval), mind pedig közvetve (az igazságszolgáltatási rendszer tehermentesítése révén).

A hatóságoknak bizonyos költségeket kell majd viselniük. A hitelkezeléssel és a pénzügyi/digitális jártassággal kapcsolatos képzéshez való hozzáférés biztosítása kiigazítási költségekkel jár attól függően, hogy a tagállamok hogyan strukturálják támogatásukat, ezért nem adható meg végleges költségbecslés. A kormányzat és a vállalkozások közötti ügyletekben a kártérítési kamatok és díjak automatikus kifizetésére vonatkozó ismétlődő végrehajtási költségek éves becsült szintje 37,2 millió EUR-t, illetve 0,53 milliárd EUR-t

tesznek ki. Ezek a költségek időben történő fizetéssel elkerülhetők. Az általános szerződési feltételek új kártérítési díjakkal való kiegészítése érdekében történő felülvizsgálata szervenként 10 EUR költséget feltételez, ahogyan az a 2. szakpolitikai alternatíva esetében látható. Azoknak a tagállamoknak, amelyek nem rendelkeznek végrehajtó szervekkel vagy közvetítői rendszerekkel, létre kell hozniuk és működtetniük kell azokat, ami az EU számára évente 60–65 millió EUR (végrehajtó szervek), illetve 10–40 millió EUR (közvetítői szolgáltatások) ismétlődő végrehajtási költséggel jár. Annak ellenőrzése, hogy az alvállalkozókat időben kifizetik-e a közbeszerzési irányelvek szerinti építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében, a tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik, amely esetben egy esetleges ismétlődő végrehajtási költség nem igényel többletforrásokat.

Ez a kezdeményezés számos fenntartható fejlődési cél eléréséhez járul hozzá. Azáltal, hogy közvetve hozzájárul a gazdasági növekedéshez, jobb üzleti környezetet teremt az egységes piacon (8. fenntartható fejlődési cél). Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk megerősítették, hogy a késedelmes fizetés a szorongás és a stressz fő oka, és aláássa a piacba vetett bizalmat. A hitelkezelés és a pénzügyi jártasság elérhetőségének növelése és az azokhoz való hozzáférés megkönnyítése javítja a minőségi oktatást (4. fenntartható fejlődési cél). A helyzet méltányosabbá tételével, a kkv-k pénzügyi szolgáltatásokhoz – többek között megfizethető hitelekhez – való hozzáférésének javításával, valamint az értékláncokba és piacokba való integrációjuk megkönnyítésével ez a felülvizsgálat hozzájárul a 9. fenntartható fejlődési cél eléréséhez. Ez a felülvizsgálat összhangban van a 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelet klímasemlegességi célkitűzéseivel.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javasolt rendelet egyszerűsíteni fogja a dolgokat a késedelmes fizetések elleni fellépés egységes és kötelező érvényű megközelítésével, amely minden méretű vállalatra alkalmazandó, és nem biztosít kivételes elbánást a kkv-k számára. Minden intézkedést a kkv-k szem előtt tartásával alakítottak ki, de végső soron bármilyen méretű vállalat profitálhat belőlük. Mivel azonban a mikrovállalkozásokat jobban érintik a késedelmes fizetések, mint más kkv-kat, a várt előnyök nagyobb valószínűséggel a nulla-kilenc főt foglalkoztató vállalatok jobb teljesítményében realizálódnak.

Az egyszerűsítés előnyei a szigorú és egységes fizetési határidők előírásából fognak származni, ami kevésbé időigényes tárgyalásokat eredményez. A fizetési határidők korlátozása csökkenti a kisebb piaci szereplők által tapasztalt „félelmi tényezőt”, akik jelenleg gyakran elfogadják a tisztességtelen fizetési határidőket, amikor nagyobb piaci szereplőkkel üzletelnek. Az uniós kkv-k legalább 30 %-a várhatóan közvetlenül profitál majd ebből a rendelkezésből. A fizetési határidők korlátozásának az olyan visszatartó erejű tényezőkkel való kombinálása, mint a kamatfizetés és a (megemelt) kártérítés automatikus esedékessé tétele, várhatóan csökkenti a késedelmesen kifizetett számlák számát, valamint jelentősen csökkenti a késői fizetők késedelmes fizetéseinek behajtásához kapcsolódó terheket és időt. A vállalkozások által évente a késedelmes fizetések behajtásával eltöltött embernapok becsült száma 5 naptól (Németországban) több mint 15 napig (Spanyolországban) terjed[32]. Még nagyon óvatos feltételezések alapján is évente összesen 27,4 millió emberórát lehetne megtakarítani az EU-27 gazdasága számára a késedelmes fizetések megakadályozása révén, ami 5 845,4 millió EUR-nak felel meg.

[32] https://www.sage.com/en-gb/blog/wp-content/uploads/sites/10/2017/12/Domino-Effect-Late-Payments-Research-Sage.pdf

A fizetési határidő és az ellenőrző eljárás hosszának korlátozása hozzá fog járulni a pénzforgalom kiszámíthatóbbá tételéhez**.** A javaslat emellett tisztességes feltételek mellett újraosztja a pénzügyi terheket és költségeket, biztosítva, hogy minden vállalat fizessen a szükséges likviditásért. A jelenlegi helyzetben a kisebb vagy gyengébb piaci helyzetben lévő vállalatok számára adminisztratív szempontból igen nagy terhet jelent, ha olyan költséggel jutnak finanszírozáshoz, amely figyelembe veszi kockázati szintjüket. Ugyanakkor a késedelmes fizetések kevésbé kockázatos helyzetben lévő vállalatok, valamint azon vállalatok számára, amelyek könnyebben és kevésbé költséges módon tudnak finanszírozáshoz jutni, problémamentes kereskedelmi hitelt biztosítanak.

Végezetül a javaslat megkönnyíti a vállalatok számára jogaik érvényesítését azáltal, hogy a közvetítés révén megkönnyíti a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférést, mivel jelenleg egyedül a bírósági eljárás áll rendelkezésre erre, amely gyakran költségesebb és időigényesebb. A közvetítés a bírósági ügyek elkerülése révén évente 27 millió EUR megtakarítást tenné lehetővé a vállalatok számára.

- **A versenyképességre gyakorolt hatás**

A javaslat valószínűleg pozitív hatással lesz az árakra/költségekre és az innovációs versenyképességre. A megnövekedett, stabilabb és kiszámíthatóbb összesített pénzforgalom révén a vállalatok több likviditással rendelkeznek az innovációba való beruházáshoz, illetve a költségek csökkenéséből eredő hasznot tovább tudják adni a fogyasztóknak. A finanszírozási költségek csökkennek, mivel a bankok közvetlenül finanszírozzák saját ügyfeleik kockázatait. A javasolt kezdeményezés emellett kiszámíthatóbbá tenné az üzleti tevékenység feltételeit, ami kedvezőbb üzleti környezetet eredményezne. Várhatóan valamennyi piaci szereplő javát szolgálja, de nagyobb hatást gyakorol a kkv-kra, mint a nagyvállalatokra. A nagyvállalatok nagyobb valószínűséggel fizetnek késedelmesen, mint a kkv-k, ezért nagyobb valószínűséggel viselik az előnyben részesített szakpolitikai alternatívában azonosított költségek egy részét.

Nemzetközi versenyképességi szempontból az import- vagy exportügyleteket végző vállalkozásoknak a fizetési határidőket (azaz a tartozásaik és követeléseik közötti időtartamokat) tekintve eltérő gyakorlatokkal kell szembesülniük. A vállalatoknak kezelniük kell az ilyen eltérő gyakorlatokból eredő kockázatokat, például úgy, hogy nemzetközi partnereikkel megállapodnak a szerződésre alkalmazandó jogról, amely meghatározza, hogy melyik fél vállalja ezeket a kockázatokat. Ezt követően az adott fél feladata, hogy megtalálja az eltérő gyakorlatoknak tulajdonítható finanszírozás megfelelő módját. Ez azt feltételezi, hogy a kockázatokat, beleértve a fizetés elmaradásának kockázatát is, a kereskedelemfinanszírozási szolgáltatók piaci feltételek mellett kezelik (például készpénzben fizetett előleg, akkreditív, nyitott elszámolások vagy bizományok[33] útján). Ezek a kereskedelemfinanszírozási megoldások jelentősen korlátozzák a fizetési határidőkre vonatkozó kötelező korlátozás bevezetésének hatását.

A becslések szerint szintén korlátozott annak a kockázata, hogy a nemzetközi ügyletek során a vállalatok a nem uniós országok jogszabályai szerint szisztematikusan hosszú fizetési határidőket választanak, hogy alákínáljanak az uniós szabályokhoz ragaszkodó vállalatoknak. Számos uniós partnerországban, például Kanadában, az Egyesült Államokban, Törökországban és az Egyesült Királyságban már most is vannak érvényben jogszabályok a késedelmes fizetésekre vonatkozóan. Ez a forgatókönyv nem igazán valósult meg az EU-ban,

[33] https://www.trade.gov/methods-payment

ahol egyes országok, például Hollandia szigorúbb szabályokat vezettek be a fizetésekre vonatkozóan, mint mások.

- **A figyelembe vett IKT-fejlesztések**

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv egy sokkal kevésbé digitális világban lépett hatályba. Végrehajtásának 10 éve alatt a digitalizáció jelentős hatást gyakorolt a társadalom valamennyi aspektusára, beleértve a vállalatok irányításának módját is, átalakítva a vállalatok kommunikációját vagy a termékek és szolgáltatások forgalmazásának módját. A javaslat intézkedései illeszkednek ebbe a mai trendbe, ezért „alapértelmezetten digitális” jellegűek.

A digitális eszközök és megoldások jelentős szerepet játszanak a javasolt intézkedések némelyikében, és hatással lesznek azok megvalósíthatóságára és költséghatékonyságára. Ez a helyzet a fizetési szabályok érvényesítéséért felelős szervek kijelölésére vonatkozó kötelezettség esetében. A tagállamokat arra is felkérik, hogy ösztönözzék a kkv-kat az olyan digitális eszközök használatára, amelyek révén gyorsabban teljesülnek a kifizetések, és amelyeknek köszönhetően a kkv-k könnyebben férnek hozzá a pénzügyi jártassággal és a hitelkezeléssel kapcsolatos képzéshez, beleértve a digitális fizetési eszközök használatára vonatkozó képzést is.

- **Alapjogok**

A javaslat támogatni fogja az Alapjogi Charta vállalkozás szabadságával kapcsolatos 16. cikkének végrehajtását. A pontos fizetések növelik a piacba vetett bizalmat és ösztönzik a vállalkozói szellemet.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat várhatóan bizonyos költségvetési hatással lesz a tagállamokra. Ezt a hatást a hatásvizsgálat vonatkozó szakasza ismerteti.

A javaslat várhatóan semmilyen módon nem érinti az uniós költségvetést. A késedelmes fizetések uniós megfigyelőközpontja[34] a meglévő források felhasználásával támogathatná a javaslat nyomon követését.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A kezdeményezés sikerének mértékét az alábbi célok elérése alapján mérik:

- azon vállalatok arányának 35 %-os csökkentése, amelyek a késedelmes fizetéseket problémaként határozzák meg (az előrehaladást a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáféréséről szóló 2022. évi felmérés referenciaértékéhez viszonyítva mérik valamennyi vállalat esetében: a célérték 28 % a 43 %-os alapértékhez képest),
- az egyes méretosztályokba tartozó azon vállalatok arányának 35 %-os csökkentése, amelyek a késedelmes fizetéseket problémaként határozzák meg (az előrehaladást a

[34] https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/late-payment-directive/eu-payment-observatory_en#:~:text=The%20EU%20Observatory%20of%20Payments,commercial%20transactions%20in%20the%20EU

vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáféréséről szóló 2022. évi felmérés alapértékeihez viszonyítva mérik a méretosztályok esetében (a célérték 26 % és 31 % között van, a 40 %-tól 47 %-ig terjedő alapértékhez képest).

A Bizottság a javasolt rendelet hatálybalépése után négy évvel nyomon fogja követni és értékelni fogja a szakpolitikai alternatíváknak a késedelmes fizetésekre gyakorolt hatásait. Az uniós szabályok alkalmazását és azok hatását a tagállamok által saját kezdeményezésükre készített éves jelentésekben lehetne nyomon követni, kiegészítve a magánszektor harmadik felek által készített jelentéseivel. Ezek a jelentések általában részletesen ismertetik a tagállamokban végrehajtott vállalkozások közötti ügyleteket jellemző fizetési teljesítményt és az uniós szabályoknak való megfelelést, valamint a jogalkalmazó hatóságok tevékenységét, például a beérkezett panaszok száma és az indított vizsgálatok száma tekintetében. Az éves jelentéseket a Bizottságnak és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak meg kell vitatniuk. A jelenlegi fizetések uniós megfigyelőközpontja szükség esetén tematikus jelentések formájában is nyújthat támogatást.

A hatásvizsgálat 24. melléklete további információkat tartalmaz, többek között a lehetséges monitoringmutatók nem kimerítő felsorolását.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az **1. cikk** (Hatály) megerősíti a jelenlegi hatályt, és egyértelművé teszi, hogy a rendelet nem alkalmazandó a fogyasztókkal kötött ügyletekkel kapcsolatos kifizetésekre, a kártérítésként teljesített kifizetésekre, valamint a fizetésképtelenségi eljárás – ideértve az adósságátütemezési eljárásra irányuló eljárásokat is – hatálya alá tartozó tartozásokkal kapcsolatos kifizetésekre. A késedelmes fizetésekről szóló jelenlegi irányelv megemlíti mindezeket a kivételeket, de az új szöveg egyértelműbbé teszi azokat azáltal, hogy az 1. cikkben összefoglalja őket.

A **2. cikk** (Fogalommeghatározások) megtartja a jelenlegi irányelv legtöbb fogalommeghatározását, és az „átvételi vagy ellenőrző eljárás”, az „adós” és a „hitelező” új fogalommeghatározásaival egészíti ki azt.

A **3. cikk** (Fizetési határidők) szigorúbb, mint a jelenlegi irányelv 3. és 4. cikke, mivel a fizetési határidőt, valamint az átvételi vagy ellenőrző eljárás időtartamát legfeljebb 30 napban korlátozza, valamint törli a súlyosan tisztességtelen gyakorlatok és feltételek fogalmára való hivatkozásokat.

Az egészségügyi hatóságok és a gazdasági tevékenységet végző hatóságok esetében a jelenlegi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének a) pontjában és 4. cikke (4) bekezdésének b) pontjában meghatározott, legfeljebb 60 napos fizetési határidőre vonatkozó kivételek megszűnnek.

A cikk kifejti, hogy e rendelet rendelkezései nem érintik a nemzeti jogban esetlegesen előírt rövidebb időtartamokat.

A **4. cikk** (Az alvállalkozók kifizetése a közbeszerzésben) egy új rendelkezés, amely támogatja, hogy a kifizetéseket az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések esetén továbbadják az ellátási láncban, és előírja a fővállalkozó számára annak bizonyítását, hogy kifizette a közvetlen alvállalkozókat.

Az **5. cikk** (Késedelmi kamatok) új rendelkezés. A jelenlegi irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseire épül, és egyértelművé teszi, hogy a szükséges feltételek teljesülése esetén a késedelmi kamat automatikusan esedékes. Előírja továbbá, hogy az adósnak meg kell adnia a

hitelezőnek minden olyan információt, amelyre szüksége van annak biztosításhoz, hogy a számla elfogadható. Ez az új 5. cikk egyértelművé teszi továbbá, hogy az ítélkezési gyakorlattal összhangban a késedelmi kamat a tőkeösszeg kifizetéséig esedékes.

A **6. cikk** (Késedelmi kamatláb) új. A cikk a késedelmi kamatlábat harmonizálja.

A **7. cikk** (Fizetési ütemezés) a jelenlegi irányelv 5. cikkében foglaltakat tükrözi.

A **8. cikk** (A behajtási költségek megtérítése) megfelel a jelenlegi irányelv 6. cikkének. Az inflációhoz igazítja az átalányösszegű kártérítést, és egyértelművé teszi, hogy ez az átalányösszeg minden egyes, késedelmesen kifizetett ügylet után fizetendő.

A **9. cikk** (Semmis és érvénytelen szerződéses feltételek és gyakorlatok) új. A jelenlegi irányelv 7. cikkének helyébe lép. Törli a „súlyosan hátrányos” fogalmat, és felsorolja a rendelet értelmében semmis és érvénytelen gyakorlatokat.

A **10. cikk** (A tulajdonjog fenntartása) megfelel a jelenlegi irányelv 9. cikkének.

A **11. cikk** (Átláthatóság) megfelel a jelenlegi irányelv 8. cikkének.

A **12. cikk** (A nem vitatott követelések behajtása) megfelel a jelenlegi irányelv 10. cikkének.

A **13. cikk** (Jogalkalmazó hatóságok) új. Kimondja, hogy a tagállamok kötelesek kijelölni a rendelet végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságokat, amelyeknek együtt kell működniük a Bizottsággal és más érintett nemzeti jogalkalmazó hatóságokkal.

A **14. cikk** (A jogalkalmazó hatóságok hatásköre) új. Felsorolja azokat a hatásköröket, amelyekkel a jogalkalmazó hatóságoknak rendelkezniük kell a rendelet végrehajtásának biztosításához.

A **15. cikk** (Panaszok és bizalmas kezelés) új. Meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a hitelezők és a hitelezők társulásai panaszt tehetnek a késedelmes fizetések miatt, valamint meghatározza a jogalkalmazó hatóságok panaszokkal kapcsolatos kötelezettségeit.

A **16. cikk** (Alternatív vitarendezés) új. Ösztönzi a hatékony és független alternatív vitarendezési mechanizmusok önkéntes alkalmazását a hitelezők és az adósok közötti viták gyorsabb rendezése érdekében, anélkül, hogy ez veszélyeztetné kereskedelmi kapcsolatukat.

A **17. cikk** (Digitális eszközök, hitelkezeléssel és pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzés) új. Célja a rendelet végrehajtásához szükséges digitális eszközök használatának biztosítása, valamint a hitelkezelési eszközök és a kkv-k pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzésének előmozdítása a késedelmes fizetések csökkentése érdekében.

A **18. cikk** (Jelentés) megfelel a jelenlegi irányelv 11. cikkének, és kimondja, hogy a Bizottságnak négy évvel a rendelet hatálybalépését követően jelentést kell tennie a rendelet végrehajtásáról.

A **19. cikk** (Hatályon kívül helyezés) egyenértékű a jelenlegi irányelv 13. cikkével, rendelethez igazítva.

A **20. cikk** (Hatálybalépés és alkalmazás) megegyezik a jelenlegi irányelv 14. cikkével, rendelethez igazítva.

2023/0323 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[1],

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) A belső piacon a gazdasági szereplők a legtöbb árut és szolgáltatást halasztott fizetés mellett értékesítik, illetve nyújtják a többi gazdasági szereplőnek és hatóságnak, amelynek értelmében a beszállító a felek közötti megállapodásban, a szállítói számlán, illetve a törvényben meghatározott időt biztosít ügyfelének a számla kifizetésére.

(2) A gazdasági szereplők közötti, illetve a gazdasági szereplők és hatóságok közötti kereskedelmi ügyletekben a fizetésre gyakran csak a szerződésben szereplő, illetve az általános szerződési feltételekben vagy a jogszabályokban megállapított határidőt követően kerül sor.

(3) A késedelmes fizetések közvetlenül befolyásolják a likviditást és a pénzforgalom kiszámíthatóságát, ezáltal növelve a működőtőke-szükségletet és veszélyeztetve a vállalat külső finanszírozáshoz való hozzáférését. Ez hatással van a versenyképességre, csökkenti a termelékenységet, elbocsátásokhoz vezet, növeli a fizetésképtelenség és a csőd valószínűségét, és kritikus akadályt jelent a növekedés szempontjából. A késedelmes fizetések káros hatásai megoszlanak az ellátási láncok mentén, mivel a fizetési késedelem gyakran továbbhárul a beszállítókra. A rendszeres és kiszámítható készpénzáramlásokra támaszkodó kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) súlyosan érintik ezek a negatív következmények. A késedelmes fizetés tehát a negatív gazdasági és társadalmi következményei miatt problémát jelent az Unió gazdasága számára.

(4) Bár a 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[2], az 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[3], a 861/2007/EK európai parlamenti és

---

1 HL C […]., […], […]. o.

2 Az Európai Parlament és a Tanács 805/2004/EK rendelete (2004. április 21.) a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról (HL L 143., 2004.4.30., 15. o.)

3 Az Európai Parlament és a Tanács 1896/2006/EK rendelete (2006. december 12.) az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról (HL L 399., 2006.12.30., 1. o.).

tanácsi rendeletnek[4] és az 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[5] köszönhetően már jelenleg is egyszerűbb keresetet indítani késedelmes fizetés miatt, a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések visszaszorítása érdekében kiegészítő rendelkezéseket kell megállapítani.

(5) A belső piac egész területén lehetővé kell tenni a vállalkozások számára, hogy a határon átnyúló műveletek ne járjanak nagyobb kockázattal, mint a belföldi eladások. A belföldi és határon átnyúló műveletekre vonatkozó szabályok lényeges eltérése a verseny torzulásához vezetne.

(6) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/7/EU irányelve[6] megállapítja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésre vonatkozó szabályokat. 2019-ben az Európai Parlament az említett irányelv számos hiányosságát tárta fel. A Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért[7] a kkv-k számára „késedelmesfizetés-mentes” környezet biztosítására és a 2011/7/EU irányelv végrehajtásának megerősítésére szólított fel. 2021-ben a jövőállósági platform véleményében kiemelte az említett irányelv végrehajtásával kapcsolatos kritikus problémákat. Az e kezdeményezésekben feltárt főbb hiányosságok a következőkhöz kapcsolódnak: a „súlyosan hátrányos” fogalomra vonatkozó kétértelmű rendelkezések a vállalkozások közötti ügyletekkel kapcsolatos fizetési határidőkkel, a tisztességtelen fizetési gyakorlatokkal, valamint az átvételi és ellenőrző eljárásokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatosan; az átalánydíj-alapú kártérítés; a kormányzat és a vállalkozások közötti, illetve a vállalkozások közötti ügyletek fizetési határidejeire vonatkozó szabályok aszimmetriája; a vállalkozások közötti kereskedelmi ügyletekre vonatkozó maximális fizetési határidő hiánya; a megfelelés és a végrehajtás nyomon követésének hiánya; az információs aszimmetriák elleni fellépést szolgáló eszközök hiánya; és a hitelezők adósaikkal szembeni fellépéséhez igénybe vehető eszközök, valamint a közbeszerzési kerettel való szinergiák hiánya.

(7) E hiányosságok kezelése érdekében a 2011/7/EU irányelvet fel kell váltani.

(8) Rendelkezéseket kell hozni az áruk fizetés ellenében történő adásvételéből vagy szolgáltatásnyújtásból álló kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos késedelmes fizetések megelőzésére, függetlenül attól, hogy az adott ügylet vállalkozások között vagy vállalkozások és ajánlatkérő szervek/közszolgáltató ajánlatkérők között megy-e végbe, amennyiben ez utóbbiak az adósok, figyelemmel arra a tényre, hogy az ajánlatkérő szervek/közszolgáltató ajánlatkérők jelentős nagyságrendű fizetési forgalmat bonyolítanak le vállalkozások felé.

(9) Az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéseket, valamint a magas- és a mélyépítési munkákat nagyon gyakran túlságosan hosszú fizetési határidők és késedelmek jellemzik. Ezért ezt a rendeletet ezekre a tevékenységekre is alkalmazni kell.

---

4 Az Európai Parlament és a Tanács 861/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a kis értékű követelések európai eljárásának bevezetéséről (HL L 199., 2007.7.31., 1. o.).

5 Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (HL L 351., 2012.12.20., 1. o.).

6 Az Európai Parlament és a Tanács 2011/7/EU irányelve (2011. február 16.) a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről (HL L 48., 2011.2.23., 1. o.).

7 COM(2020) 103 final.

(10) Ki kell zárni e rendelet hatálya alól a fogyasztókkal kötött ügyleteket, a kártérítésként teljesített kifizetéseket, beleértve a biztosítótársaságok által teljesített kifizetéseket, valamint a fizetésképtelenségi vagy szerkezetátalakítási eljárások – többek között az (EU) 2019/1023 európai parlamenti és tanácsi irányelv[8] szerinti megelőző szerkezetátalakítási eljárások – keretében vagy azokkal kapcsolatban törölhető, elhalasztható vagy megszüntethető fizetési kötelezettségeket.

(11) A késedelmes fizetés olyan szerződésszegés, amely az adósok számára pénzügyi szempontból vonzó az alacsony vagy fel nem számított késedelmi kamatlábak, illetve a hosszadalmas jogorvoslati eljárások miatt. E tendencia visszafordításához és a késedelmes fizetés visszaszorításához a pontos fizetés kultúrája felé való határozott elmozdulás szükséges, ideértve azt is, hogy a késedelmi kamat felszámítására való jog kizárása semmisnek és érvénytelennek minősül. Következésképpen a szerződéses fizetési határidőket mind a vállalkozások közötti ügyletek, mind – amennyiben a hatóság az adós – a kormányzat és a vállalkozások közötti ügyletek esetében 30 naptári napra kell korlátozni.

(12) A leszállított áruk vagy a nyújtott szolgáltatások szerződésszerű teljesítésének megállapítására szolgáló átvételi vagy ellenőrző eljárásokat, valamint a számla helyességének és megfelelőségének ellenőrzését gyakran a fizetési határidő szándékos késleltetésére használják. Ezért a szerződésbe való felvételüket objektíven igazolni kell a szóban forgó szerződés egyedi jellege vagy bizonyos jellemzői alapján[9]. Ezért a szerződésben csak abban az esetben lehet ilyen ellenőrző vagy átvételi eljárást előírni, ha arról a nemzeti jog rendelkezik, amennyiben az áruk vagy szolgáltatások egyedi jellege szükségessé teszi azt. Annak elkerülése érdekében, hogy az átvételi vagy ellenőrző eljárást a fizetési határidő meghosszabbítására használják, a szerződésben egyértelműen meg kell határozni a szóban forgó eljárás részleteit, beleértve annak időtartamát is. Ugyanebből a célból az adósnak haladéktalanul meg kell indítania az ellenőrző vagy átvételi eljárást azt követően, hogy átvette a hitelezőtől a kereskedelmi ügylet tárgyát képező árukat és/vagy szolgáltatásokat, függetlenül attól, hogy a hitelező kiállított-e számlát vagy ezzel egyenértékű fizetési felhívást. Annak érdekében, hogy az ezen rendeletben kitűzött cél megvalósítása ne kerüljön veszélybe, helyénvaló meghatározni az átvételi vagy ellenőrző eljárás maximális időtartamát.

(13) Ez a rendelet nem sértheti a nemzeti jogban esetlegesen előírt rövidebb és a hitelező számára kedvezőbb határidőket.

(14) A közbeszerzés jelentős szerepet játszhat a fizetési teljesítmény javításában. Ezért fokozott szinergiákat kell kialakítani a közbeszerzési politikák és szabályok, valamint a pontos fizetési célkitűzések között. Különösen az állami építési beruházások esetében fordul elő gyakran, hogy a fővállalkozó nem fizeti ki időben az alvállalkozókat, még akkor sem, ha az ajánlatkérő szervek vagy közszolgáltató ajánlatkérők teljesítették számukra a szerződés szerinti kifizetéseket, így ez a gyakorlat káros dominóhatást okozhat az ellátási láncban. Ezért helyénvaló, hogy a szerződő

---

[8] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretekről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (HL L 172., 2019.6.26., 18. o.).

[9] 2022. október 20-i ítélet, BFF Finance Iberia SAU kontra Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León (HL C 53., 2021.2.15., 19. o.) C585/20, ECLI:EU:C:2022:806, 53. pont.

felek igazolják az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára a közvetlen alvállalkozóik részére teljesített kifizetéseket.

(15) Az uniós jogszabályok következetessége érdekében e rendelet alkalmazásában az „ajánlatkérő szervek” és az „közszolgáltató ajánlatkérők” 2014/23/EU[10], 2014/24/EU[11], 2014/25/EU[12] és 2009/81/EK[13] európai parlamenti és tanácsi irányelvben szereplő meghatározását kell alkalmazni.

(16) A késedelmi kamatot a késedelmes napok alapján, egyszerű kamatként kell kiszámítani. A késedelmi kamat az esedékes összegen felül járulékos jelleggel fizetendő. Ebben az esetben csak akkor tekinthető úgy, hogy az adósnak megszűntek a kötelezettségei, ha a hitelező megkapja az esedékes összeget, beleértve a megfelelő kamatokat és az átalánydíj-alapú kártérítést is. A késedelmi kamat összege a hitelezőnek járó esedékes összeg kifizetéséig továbbra is halmozódik.

(17) A hitelező nem mondhat le arról a jogáról, hogy késedelmi kamatot kapjon, mivel a késedelmi kamatok kettős funkciót töltenek be: a hitelező által a késedelem miatt elszenvedett kár egy részének ellentételezése, valamint az adós szerződésszegés miatti szankcionálása. A hitelező késedelmes fizetése esetén a kamatok és a kártérítés folyósításának megkönnyítése érdekében a hitelező azon jogának, hogy késedelmi kamatot kapjon, automatikusnak kell lennie, kivéve, ha a fizetési késedelem nem az adós hibájából ered.

(18) A késedelmes fizetés visszaszorítása érdekében a késedelmes fizetés következtében felmerült behajtási költségekért a hitelezőknek nyújtott méltányos kártérítést kell biztosítani. Ezeknek a költségeknek magukban kell foglalniuk a késedelmes fizetés következtében felmerülő adminisztratív költségek megtérítését és a felmerült belső költségekért fizetendő kártérítést, és azokhoz minden egyes, késedelmesen kifizetett kereskedelmi ügylet esetében hozzá kell adni a késedelmi kamatot, a Bíróság által megállapítottak szerint[14]. A behajtási költségek megtérítésére szolgáló rögzített minimumösszeg meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy ez nem sértheti azon nemzeti rendelkezéseket, amelyek alapján a nemzeti bíróság kártérítést is megítélhet a hitelezőnek az adós késedelmes fizetése következtében felmerült bármely további kárért.

(19) Lehetővé kell tenni a részletfizetéseket, illetve a szakaszos fizetéseket. Azonban minden egyes részletet vagy kifizetést a megállapított feltételek szerint kell megfizetni és azokra az e rendeletben meghatározott késedelmes fizetésre vonatkozó szabályok alkalmazandók.

---

10 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

11 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

12 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.).

13 Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

14 A Bíróság 2022. október 20-i ítélete, *BFF Finance Iberia SAU kontra Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León*, C-585/20, ECLI:EU:C:2022:806.

(20) A behajtás nyomán felmerült belső költségeket fedező rögzített összegre való jogosultság mellett a hitelezőnek jogosultnak kell lennie az adós késedelmes fizetése által okozott más behajtási költségek megtérítésére is. E költségek közé tartoznak például az ügyvéd vagy behajtással foglalkozó cég megbízása következtében a hitelezőnél felmerülő költségek.

(21) El kell kerülni a szerződéskötési szabadsággal a hitelező hátrányára történő visszaélést. Ennek eredményeképpen, ha egy fizetési határnaphoz vagy határidőhöz, a késedelmi kamat megtérítéséhez vagy a késedelmi kamatlábhoz, a behajtási költségek megtérítéséhez, az ellenőrző vagy átvételi eljárás időtartamának meghosszabbításához, vagy a számlaküldés szándékos késleltetéséhez vagy megakadályozásához kapcsolódó szerződéses feltétel vagy gyakorlat nem felel meg e rendeletnek, azt semmisnek és érvénytelennek kell tekinteni.

(22) A szerződéskötési szabadsággal a hitelezők kárára történő visszaélés megakadályozására irányuló erőfeszítések fokozása érdekében a hitelezők érdekképviseleti szervezeteként hivatalosan elismert vagy a vállalkozások jogos érdekeit képviselő szervezetek számára lehetővé kell tenni, hogy keresetet indíthassanak a nemzeti bíróság vagy a közigazgatási hatóságok előtt a késedelmes fizetések megelőzése érdekében.

(23) Az esedékes összeg teljes megfizetésének garantálása érdekében fontos biztosítani, hogy az eladó az áruk ellenértékének teljes kiegyenlítéséig fenntarthassa tulajdonjogát, amennyiben az áruk leszállítása előtt az eladó és a vevő kifejezetten megállapodott a tulajdonjog fenntartásáról.

(24) E rendelet helyes alkalmazásának biztosítása érdekében fontos az e rendeletben meghatározott jogok és kötelezettségek átláthatóságának biztosítása. A helyes kamatlábak alkalmazásának biztosítása érdekében fontos, hogy azokat a tagállamok és a Bizottság nyilvánosságra hozzák.

(25) A késedelmes fizetés szankciói kizárólag akkor lehetnek visszatartó hatásúak, ha azoknak a hitelező szempontjából gyors és hatékony jogorvoslati eljárásokban lehet érvényt szerezni. Ezért a nem vitatott követelések érvényesítésére vonatkozó gyors behajtási eljárásoknak az Unióban letelepedett valamennyi hitelező rendelkezésére kell állniuk.

(26) Az e rendeletnek való megfelelés megkönnyítése és biztosítása érdekében a tagállamoknak ki kell jelölniük a rendelet végrehajtásáért felelős hatóságokat, amelyek objektívan és méltányosan látják el kötelezettségeiket és feladataikat, és biztosítják a magánvállalkozásokkal és a hatóságokkal szembeni egyenlő bánásmódot. E jogalkalmazó hatóságoknak saját kezdeményezésükre vizsgálatokat kell végezniük, el kell járniuk a panaszok nyomán, és felhatalmazással kell rendelkezniük többek között arra, hogy szankciókat szabjanak ki, és határozataikat rendszeresen közzétegyék. Emellett a hatékonyabb végrehajtás érdekében a tagállamoknak a lehető legnagyobb mértékben digitális eszközöket kell használniuk.

(27) Az egyszerű és hozzáférhető jogorvoslati eszközök biztosítása érdekében a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a hatékony és független alternatív vitarendezési mechanizmus önkéntes alkalmazását a kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos fizetési viták rendezése érdekében.

(28) A számlák fizetési felhívásokat vonnak maguk után és fontos dokumentumokat képeznek az áruértékesítéssel vagy szolgáltatásnyújtással kapcsolatos ügyleti láncban, többek között a fizetési határidők meghatározása szempontjából. Fontos olyan

rendszerekre törekedni, amelyek jogbiztonságot nyújtanak a számlák adósok általi átvételének pontos időpontját illetően, többek között az elektronikus számlázás területén, ahol a számlák kézhezvétele elektronikus bizonylattal kimutatható, és amelyet részben a 2006/112/EK tanácsi irányelv[15] és a 2014/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[16] számlázásról szóló rendelkezései szabályoznak.

(29) A vállalkozások – különösen a kkv-k – hitelkezeléssel és pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzéshez való tényleges hozzáférése jelentős hatással lehet a fizetési késedelmek csökkentésére, az optimális pénzforgalom fenntartására, a nemteljesítés kockázatának csökkentésére és a növekedési potenciál növelésére. Mindazonáltal a kkv-k gyakran nem rendelkeznek elegendő kapacitással ahhoz, hogy beruházzanak az ilyen képzésekbe, miközben jelenleg nagyon korlátozottan állnak rendelkezésre olyan képzések és képzési anyagok, amelyek a kkv-k hitel- és számlakezeléssel kapcsolatos ismereteinek bővítésére összpontosítanak. Ezért helyénvaló úgy rendelkezni, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kkv-k számára rendelkezésre álljanak és hozzáférhetők legyenek a hitelkezeléssel és a pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzések, többek között az időben történő fizetéshez szükséges digitális eszközök használatával kapcsolatban is.

(30) E rendelet egyes rendelkezései kapcsolódnak az (EU) 2019/633 európai parlamenti és tanácsi irányelv[17] rendelkezéseihez. A 2011/7/EU és az (EU) 2019/633 irányelv közötti kapcsolatot az (EU) 2019/633 irányelv (17) és (18) preambulumbekezdése, valamint 3. cikkének (1) bekezdése fejti ki. Mivel ez a rendelet a 2011/7/EU irányelv helyébe lép, nem érintheti az (EU) 2019/633 irányelvben meghatározott szabályokat, beleértve az iskolaprogram keretében teljesített kifizetésekre[18], az értékmegosztási megállapodásokra[19], valamint a borágazatban a szőlő, a must és a palackozatlan bor értékesítésével kapcsolatos bizonyos kifizetésekre alkalmazandó rendelkezéseket[20], kivéve a nem romlandó mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek beszerzésére alkalmazandó maximális fizetési határidőket. Ez a rendelet azonban nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazatot illetően olyan nemzeti rendelkezéseket vezessenek be vagy tartsanak fenn, amelyek szigorúbb fizetési határidőket vagy a fizetési határidők eltérő kiszámítását írják elő *dies a quo*, illetve a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek beszállítói esetében olyan ellenőrző és átvételi eljárásokról rendelkeznek, amelyek a hitelező számára kedvezőbbek.

(31) E rendelet célja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében, ily módon ösztönözve a vállalkozások, különösen pedig a kkv-k versenyképességét. Ezeket a

---

15 A Tanács 2006/112/EK irányelve (2006. november 28.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről (HL L 347., 2006.12.11., 1. o.).

16 Az Európai Parlament és a Tanács 2014/55/EU irányelve (2014. április 16.) az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról (HL L 133., 2014.5.6., 1. o.).

17 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/633 irányelve (2019. április 17.) a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról (HL L 111., 2019.4.25., 59. o.).

18 A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet 23. cikke (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

19 A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet 172a. cikke (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

20 A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet 147a. cikke (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

célkitűzéseket a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, mivel a nemzeti megoldások végrehajtása valószínűleg az egységes szabályok hiányához, az egységes piac széttagoltságához és a határokon átnyúló kereskedelmet folytató vállalkozások számára magasabb költségekhez vezetne. Ezért ezek a célkitűzések uniós szinten jobban megvalósíthatók. Az Unió ezért intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritási elvnek megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértékét.

(32) Annak érdekében, hogy valamennyi érintett szereplő számára elegendő idő álljon rendelkezésre az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges intézkedések bevezetésére, a rendelet alkalmazását el kell halasztani. A hitelezők jobb védelmének biztosítása érdekében azonban az e rendelet hatálybalépését követően kifizetendő kereskedelmi ügyletekre a rendelet rendelkezései alkalmazandók, még akkor is, ha a vonatkozó szerződést a rendelet alkalmazásának kezdőnapja előtt írták alá,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk
Hatály

(1) Ezt a rendeletet a vállalkozások között, illetve – amennyiben a hatóság az adós – a vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek keretében teljesített kifizetésekre kell alkalmazni, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása (a továbbiakban: kereskedelmi ügyletek).

(2) Az (1) bekezdésben említett áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása magában foglalja a középületek tervezését és kivitelezését, valamint magas- és mélyépítési munkákat.

(3) Ez a rendelet nem alkalmazandó az alábbi kifizetések egyikére sem:

a) a fogyasztókkal kötött ügyletekkel kapcsolatos kifizetések;

b) kártérítésként teljesített kifizetések, beleértve a biztosítótársaságok által teljesített kifizetéseket is;

c) fizetésképtelenségi eljárás vagy szerkezetátalakítási eljárások – többek között az (EU) 2019/1023 európai parlamenti és tanácsi irányelv[21] szerinti megelőző szerkezetátalakítási eljárások – keretében vagy azokkal kapcsolatban törölhető, elhalasztható vagy megszüntethető kötelezettségekből eredő kifizetések.

(4) A 3. cikk (1) bekezdésének kivételével ez a rendelet nem érinti az (EU) 2019/633 irányelvben meghatározott rendelkezéseket.

2. cikk
Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[21] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretekről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (HL L 172., 2019.6.26., 18. o.).

1. „vállalkozás”: formájától és finanszírozási módjától függetlenül bármely, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet végző szervezet;

2. „hatóság”: a 2014/23/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében, a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában vagy a 2014/25/EU irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott bármely ajánlatkérő szerv;

3. „késedelmes fizetés”: a 3. cikkben meghatározott szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül nem teljesített fizetés;

4. „esedékes összeg”: a 3. cikkben meghatározott szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül kifizetendő összeg, amely magában foglalja a számlában vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívásban meghatározott alkalmazandó adókat, vámokat, illetékeket és díjakat;

5. „végrehajtható jogcím”: valamely bíróság vagy hatáskörrel rendelkező hatóság által kibocsátott, azonnali vagy részletfizetésre kötelező bármely határozat, ítélet vagy végzés – többek között bármely előzetesen végrehajtható határozat, ítélet vagy végzés –, magánokirat vagy bármely egyéb dokumentum, amely a hitelező számára lehetővé teszi az adóssal szembeni igényének végrehajtási kényszercselekmény útján történő érvényesítését;

6. „a tulajdonjog fenntartása”: olyan szerződéses megállapodás, amelynek értelmében az eladó az adott árukra vonatkozó tulajdonjogát mindaddig fenntartja, amíg azok ellenértéke teljes mértékben kiegyenlítésre nem kerül;

7. „átvételi vagy ellenőrző eljárás”: a leszállított áruk vagy nyújtott szolgáltatások szerződésszerű teljesítésének megállapítására szolgáló eljárás;

8. „adós”: bármely természetes vagy jogi személy vagy hatóság, aki vagy amely egy leszállított áruért vagy nyújtott szolgáltatásért fizetésre kötelezett;

9. „hitelező”: bármely természetes vagy jogi személy vagy hatóság, aki vagy amely árukat szállított az adósnak, vagy szolgáltatást nyújtott az adósnak.

3. cikk
Fizetési határidők

(1) Kereskedelmi ügyletek esetében a fizetési határidő nem haladhatja meg a számla vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívás adós általi átvételének napjától számított 30 naptári napot, feltéve, hogy az adós megkapta az árukat vagy a szolgáltatásokat. Ez a határidő egyaránt vonatkozik a vállalkozások közötti, valamint a hatóságok és a vállalkozások közötti ügyletekre. Ugyanez a fizetési határidő alkalmazandó az (EU) 2019/633 irányelv 3. cikke (1) bekezdése a) pontja i. alpontjának második franciabekezdésében és 3. cikke (1) bekezdése a) pontja ii. alpontjának második franciabekezdésében említett, rendszeresen és nem rendszeresen szállított nem romlandó mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekre is, kivéve, ha a tagállamok rövidebb fizetési határidőt írnak elő az ilyen termékekre vonatkozóan.

(2) A nemzeti jog kivételes esetben, ha az az áruk vagy szolgáltatások sajátos jellege miatt feltétlenül szükséges, átvételi vagy ellenőrző eljárást írhat elő. Ebben az esetben a szerződésnek ismertetnie kell az átvételi vagy ellenőrző eljárás részleteit, beleértve annak időtartamát is.

(3) Amennyiben a szerződés a (2) bekezdéssel összhangban átvételi vagy ellenőrző eljárásról rendelkezik, az eljárás maximális időtartama nem haladhatja meg az

áruknak vagy szolgáltatásoknak az adós általi átvételétől számított 30 naptári napot, még akkor sem, ha az ilyen árukat vagy szolgáltatásokat a számla kiállítása vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívás kiállítása előtt szállítják, illetve nyújtják. Ebben az esetben az adós a kereskedelmi ügylet tárgyát képező áruk és/vagy szolgáltatások hitelezőtől való átvételét követően haladéktalanul megindítja az átvételi vagy ellenőrző eljárást. A fizetési határidő nem haladhatja meg az ilyen eljárás lefolytatását követő 30 naptári napot.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott fizetési határidő a maximális fizetési határidő, és nem érinti a nemzeti jogban esetlegesen előírt rövidebb határidőt.

4. cikk

Az alvállalkozók kifizetése a közbeszerzésben

(1) A 2014/23/EU, a 2014/24/EU, a 2014/25/EU és a 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[22] hatálya alá tartozó, építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések esetében a szerződő feleknek igazolniuk kell az említett irányelvek szerinti ajánlatkérő szervek vagy közszolgáltató ajánlatkérők számára, hogy adott esetben az e rendeletben meghatározott határidőkön belül és feltételek mellett kifizették a szerződés teljesítésében részt vevő közvetlen alvállalkozóikat. A bizonyítékot a szerződő fél írásbeli nyilatkozat formájában is benyújthatja, amelyet a szerződő fél a fizetési felhívás benyújtását megelőzően vagy legkésőbb azzal egyidejűleg bocsát az ajánlatkérő szerv vagy a közszolgáltató ajánlatkérő rendelkezésére.

(2) Amennyiben az ajánlatkérő szerv vagy a közszolgáltató ajánlatkérő nem kapta meg az (1) bekezdésben előírt bizonyítékot, vagy arról értesül, hogy a fővállalkozó késedelmesen fizette ki közvetlen alvállalkozóit, az ajánlatkérő szervnek vagy a közszolgáltató ajánlatkérőnek erről haladéktalanul értesítenie kell tagállama jogalkalmazó hatóságát.

5. cikk

Késedelmi kamat

(1) Késedelmes fizetés esetén az adós köteles késedelmi kamatot fizetni, kivéve, ha az adós nem felelős a fizetési késedelemért.

(2) Az adósnak automatikusan késedelmi kamatot kell fizetnie a hitelezőnek anélkül, hogy a hitelezőnek emlékeztetőt kellene küldenie, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

a) a hitelező teljesítette szerződéses kötelezettségeit és jogszabályban előírt kötelezettségeit;

b) az adós megkapta a számlát vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívást;

c) a hitelező a 3. cikkben meghatározott szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül nem kapta meg a számlán vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívásban meghatározott esedékes összeget.

---

[22] Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról.

(3) A hitelező nem mondhat le arról a jogáról, hogy késedelmi kamatot kapjon.

(4) A számla vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívás kézhezvételének időpontja nem képezheti az adós és a hitelező közötti szerződéses megállapodás tárgyát.

(5) Az adós minden lényeges információt megad a hitelezőnek annak biztosítása érdekében, hogy a hitelező számláját vagy azzal egyenértékű fizetési felhívását az adós annak kézhezvétele után azonnal elfogadja és feldolgozza.

(6) Amennyiben a (2) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülnek, a késedelmi kamatot a következő események közül az utolsótól kell számítani:

a) a számla vagy az azzal egyenértékű fizetési felhívás adós általi kézhezvétele;

b) az áruk vagy szolgáltatások adós általi átvétele.

(7) A késedelmi kamatot a hitelezőnek járó esedékes összeg kifizetéséig kell számítani.

6. cikk
Késedelmi kamatláb

(1) A késedelmi kamat a referencia-kamatláb 8 százalékponttal növelve.

(2) Azok a tagállamok, amelyek pénzneme az euró, biztosítják, hogy a referencia-kamatláb megfeleljen a következők valamelyikének:

a) az Európai Központi Banknál a fő refinanszírozási műveletekre alkalmazott kamatláb;

b) az Európai Központi Bank legutóbbi refinanszírozási műveletei esetében változó kamatú tendereljárásból kialakuló marginális kamatláb.

(3) Azokban a tagállamokban, amelyek pénzneme nem az euró, a referencia-kamatláb a nemzeti központi bankjuk által meghatározott referencia-kamatláb.

(4) A referencia-kamatláb az érintett év első félévében az adott év január 1-jén meghatározandó kamatláb. A referencia-kamatláb az érintett év második félévében az adott év július 1-jén meghatározandó kamatláb.

7. cikk
Fizetési ütemezés

Amennyiben a fizetés részletfizetést lehetővé tevő ütemezés alapján történik, és a részletek bármelyike nem kerül kifizetésre a megállapodás szerinti időpontig, az 5. cikkben említett késedelmi kamat az esedékes részösszeg tekintetében számítható fel. A 8. cikkel összhangban kártérítést is fizetni kell.

8. cikk
A behajtási költségek megtérítése

(1) Amennyiben az 5. cikkel összhangban késedelmi kamat válik esedékessé, a behajtási költségekért az adós automatikusan átalánydíj-alapú kártérítést fizet a hitelezőnek, amelynek rögzített összege kereskedelmi ügyletenként 50 EUR.

(2) Az (1) bekezdésben említett átalánydíj-alapú kártérítést az adós a hitelezőnek a hitelező saját behajtási költségeinek ellentételezéseként fizeti meg, anélkül, hogy emlékeztetőre lenne szükség.

(3) A hitelező nem mondhat le az (1) bekezdésben meghatározott átalánydíj-alapú kártérítéshez való jogáról.

(4) A hitelező az (1) bekezdésben említett átalánydíj-alapú kártérítésen felül jogosult arra, hogy az adós megfelelő kártérítésben részesítse az adós késedelmes fizetése következtében felmerült és az átalánydíj-alapú kártérítést meghaladó összes fennmaradó behajtási költsége miatt.

(5) Ezt a cikket a hitelező bármely egyéb kártérítéshez való jogának sérelme nélkül kell alkalmazni.

9. cikk

Semmis és érvénytelen szerződéses feltételek és gyakorlatok

(1) A következő szerződéses feltételek és gyakorlatok semmisek és érvénytelenek:

a) a fizetési határidő meghatározása a 3. cikket megsértve;

b) a hitelező azon jogának kizárása vagy korlátozása, hogy megkapja az 5. cikkben meghatározott késedelmi kamatot, illetve a 8. cikkben előírt, a behajtási költségek megtérítésére vonatkozó jogának kizárása vagy korlátozása;

c) az ellenőrző vagy átvételi eljárás időtartamának a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározott időtartamon túli meghosszabbítása;

d) a számlaküldés szándékos késleltetése vagy megakadályozása.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre az (1) bekezdésben említett szerződéses feltételek és gyakorlatok megszüntetésére.

(3) A (2) bekezdésben említett eszközök magukban foglalják annak lehetőségét, hogy a hitelezők érdekképviseleti szervezeteként hivatalosan elismert vagy a vállalkozások jogos érdekeit képviselő szervezetek keresetet indíthassanak a bíróságok vagy az illetékes közigazgatási hatóságok előtt.

10. cikk

A tulajdonjog fenntartása

A hitelező az áruk ellenértékének teljes kiegyenlítéséig fenntartja tulajdonjogát, amennyiben az áruk leszállítása előtt az adós és a hitelező kifejezetten megállapodott a tulajdonjog fenntartásáról.

11. cikk

Átláthatóság

(1) A tagállamok átláthatóságot biztosítanak az e rendeletből fakadó jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban, ideértve az alkalmazandó késedelmi kamatláb nyilvánosan hozzáférhetővé tételét.

(2) A Bizottság az interneten nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a tagállamokban érvényes aktuális késedelmi kamatlábat.

12. cikk

A nem vitatott követelések behajtása

(1) Nem vitatott tartozás vagy eljárás esetén, a hitelező keresetének vagy kérelmének a bíróságnál vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságnál történő benyújtásától számított 90 naptári napon belül, akár gyorsított eljárás keretében és a tartozás nagyságától függetlenül a hitelező végrehajtható jogcímet szerez.

(2) Az (1) bekezdésben említett határidő kiszámításánál nem vehetők figyelembe az alábbi időtartamok:

a) az okmányok kézbesítéséhez szükséges időtartam;

b) a hitelező által okozott késedelmek.

(3) E cikk nem érinti az 1896/2006/EK rendelet rendelkezéseit.

13. cikk

Jogalkalmazó hatóságok

(1) Minden egyes tagállam kijelöl egy vagy több, e rendelet végrehajtásáért felelős hatóságot (a továbbiakban: jogalkalmazó hatóság).

(2) Adott esetben a jogalkalmazó hatóságok megteszik a szükséges intézkedéseket a fizetési határidők betartásának biztosítására.

(3) A jogalkalmazó hatóságok hatékonyan együttműködnek egymással és a Bizottsággal, valamint kölcsönös segítséget nyújtanak egymásnak a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező vizsgálatokban.

(4) A jogalkalmazó hatóságok – többek között információcsere-kötelezettségek révén – összehangolják tevékenységeiket az egyéb uniós vagy nemzeti jogszabályok végrehajtásáért felelős más hatóságokkal.

(5) A jogalkalmazó hatóságok az (EU) 2019/633 irányelv szerinti illetékes jogalkalmazó hatóságokhoz továbbítják a mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazatban előforduló késedelmes fizetésekkel kapcsolatban beérkezett panaszokat.

14. cikk

A jogalkalmazó hatóságok hatásköre

(1) A jogalkalmazó hatóságoknak rendelkezniük kell a feladataik ellátásához szükséges erőforrásokkal és szakértelemmel, és a következő hatáskörökkel kell rendelkezniük:

a) vizsgálatok hivatalból vagy panasz nyomán történő indítására és lefolytatására vonatkozó hatáskör;

b) hatáskör arra, hogy a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetésekkel összefüggő vizsgálatok lefolytatásához szükséges valamennyi információ szolgáltatására kötelezze a hitelezőket és az adósokat;

c) vizsgálataik keretében előre be nem jelentett helyszíni ellenőrzések elvégzésére vonatkozó hatáskör;

d) olyan határozatok meghozatalára vonatkozó hatáskör, amelyek megállapítják e rendelet megsértését, és az 5. cikkben előírtak szerint késedelmi kamat, illetve a 8. cikkben előírtak szerint a hitelező felé teljesítendő bánatpénz megfizetésére kötelezik az adóst;

e) a jogsértésért felelős személyekkel szemben pénzbírságok és egyéb szankciók és ideiglenes intézkedések kiszabására irányuló eljárás előírására vagy kezdeményezésére vonatkozó hatáskör;

f) az adóst a jogsértés megszüntetésének kötelezésére vonatkozó hatáskör;

g) a d), e) és f) pontban említett határozatok közzétételére vonatkozó hatáskör.

(2) A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést azok végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

(3) A tagállamok […-ig/haladéktalanul] értesítik a Bizottságot e szabályokról és intézkedésekről, és haladéktalanul bejelentik az ezeket érintő esetleges későbbi módosításokat.

15. cikk
Panaszok és bizalmas kezelés

(1) A hitelezők a letelepedésük szerinti tagállam jogalkalmazó hatóságához vagy az adós letelepedése szerinti tagállam jogalkalmazó hatóságához fordulhatnak panasszal. A panasszal megkeresett jogalkalmazó hatóságnak hatáskörrel kell rendelkeznie e rendelet érvényesítésére.

(2) A hitelezők érdekképviseleti szervezeteként hivatalosan elismert vagy a vállalkozások jogos érdekeit képviselő szervezetek egy vagy több tagjuk kérésére, vagy adott esetben tagszervezeteik egy vagy több tagjának kérésére panaszt nyújthatnak be a 13. cikkben említett jogalkalmazó hatóságokhoz, amennyiben az említett tagok, illetve tagszervezetek úgy ítélik meg, hogy e rendelet megsértése érintette őket.

(3) A panaszos kérésére a jogalkalmazó hatóság megteszi a szükséges intézkedéseket a panaszos személyazonosságának megfelelő védelme érdekében. A panaszosnak meg kell jelölnie minden olyan információt, amelynek bizalmas kezelését kéri.

(4) A jogalkalmazó hatóság, amelyhez panaszt nyújtottak be, a panasz kézhezvételét követően észszerű határidőn belül tájékoztatja a panaszost arról, hogy a panasz kapcsán hogyan kíván eljárni.

(5) Amennyiben egy jogalkalmazó hatóság úgy ítéli meg, hogy nem indokolt a panasz alapján eljárnia, döntése indokairól a panasz kézhezvételét követően észszerű határidőn belül tájékoztatnia kell a panaszost.

(6) Amennyiben a jogalkalmazó hatóság úgy ítéli meg, hogy indokolt a panasz alapján eljárnia, észszerű határidőn belül meg kell indítania, le kell folytatnia és le kell zárnia a panasz vizsgálatát.

(7) Amennyiben a jogalkalmazó hatóság megállapítja, hogy az adós megsértette ezt a rendeletet, felszólítja az adóst, hogy hagyjon fel a jogellenes gyakorlattal.

16. cikk
Alternatív vitarendezés

(1) A hitelezők 15. cikk szerinti panasztételi jogának, valamint a jogalkalmazó hatóságok 13., 14. és 15. cikkben meghatározott kötelezettségeinek és hatásköreinek sérelme nélkül a tagállamok előmozdítják a hatékony és független alternatív

vitarendezési mechanizmusok önkéntes alkalmazását az adósok és a hitelezők közötti viták rendezésére.

(2) A késedelmes fizetéssel kapcsolatos jogviták alternatív vitarendezési mechanizmusainak arra kell ösztönözniük a vitában részt vevő feleket, hogy maguk találjanak megoldást, továbbá gyorsnak, hatékonynak és költséghatékonynak kell lenniük, ugyanakkor fenn kell tartaniuk a felek közötti bizalmat.

17. cikk

Digitális eszközök, hitelkezeléssel és pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzés

(1) A tagállamok lehetőség szerint digitális eszközöket alkalmaznak e rendelet hatékony végrehajtása érdekében.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelkezelési eszközökkel és a pénzügyi jártassággal kapcsolatos képzések rendelkezésre álljanak és hozzáférhetők legyenek a kis- és középvállalkozások számára, beleértve az időben történő fizetéshez szükséges digitális eszközök használatával kapcsolatos képzéseket is.

18. cikk

Jelentés

A Bizottság [Kiadóhivatal: kérjük beilleszteni a dátumot = az e rendelet alkalmazásának kezdőnapjától számított 4 év]-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról.

19. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2011/7/EU irányelv hatályát veszti.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat az e rendeletre történő hivatkozásnak kell tekinteni.

20. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet [Kiadóhivatal: kérjük, illesszék be a dátumot = 12 hónappal e rendelet hatálybalépése után]-tól/-től alkalmazandó.

(3) Az e rendelet alkalmazásának kezdőnapját követően végrehajtott kereskedelmi ügyletekre e rendelet rendelkezései vonatkoznak, beleértve azt az esetet is, amikor az alapul szolgáló szerződést ezen időpont előtt kötötték meg.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*